

Kerk te Koudekerk aan den Rijn, op 29 Augustus j.l. opgetreden is, tot het houden van een Oranjerede, de bekende pater Borromaeus de Greeve van de orde der Franciscanen.

Voor wat hoort wat, niet waar?

DE REDACTIE.

Gaarne brengen wij bij deze aan Lingbekius I en zijn staf ons compliment en de betuiging van onze deelneming over.

Ons compliment, omdat zij hun aftocht op zoo buitengewone (wij durven niet te schrijven: buitengewoon handige) wijze wisten te dekken.

Een betuiging van onze deelneming, omdat zij de dupen zijn geworden van mystificatie alsmede van onze spottentij.

Wij wenschen hun toe voorspoedige beterschap van hun febris fanatica, welke bij hen soms de gevaarlijke hoogte bereikt van 43 graden.

Mogen zij inzien, dat hun fanatisme na zich sleept bewustzijnsvervalsing, gemis aan gezond verstand, lichtgeloovigheid en onnoozelheid — om van onchristelijkheid nu maar niet te spreken.

Mogen zij ook het kontrakt met het telegraafagentschap Valsch Diaz verbreken.

— Afscheid.

Gaarne geven we een plaats aan het afscheidswoord van Ds Postma.

Geachte Red.

Waar ik op die punt staan om Nederland te verlaten en na my vaderland terug te keeren, wil ik hiermee afscheid nemen van almal, wat vir my so goed was.

Die Here het nie alleen my weg hierheen voorspoedig gemaak, maar ek kan met dank getuig, dat Hy my hier veel laat geniet het. Prof. en Mevr. Hepp met hulle gesin is ek dankbaar, dat hulle my so vriendlik ontvang en altyd verzorg het. Die Heelingskommissie van die Sinode dank ek vir die aangename verblyf in Groningen — en dan die hartlike hoffelijkheid van die Sinodelede self. Hoe gasvry was tog die omgang met die Broeders en Sisters waar ek mog losseer, as ek hier en daar moes preek of spreek! Dan kan ek ook nie nalaat nie om vir al bedank Prof. Lindeboom van Kampen, Prof. Mevr. Kuyper van Bloemendaal en ook Mev. H. S. S. Kuyper, deur wiens vriendlike bemiddeling ek in staat gestel was om Haar Majesteit, Koningin Wilhelmina te mog sien en hoor met die plegtige opening van die State Generaal. Geachte Lesers, ek kan U nie sê nie hoe dankbaar ek gevoel vir die groot belangstelling wat hier betoort is waar ek mog optree. Al die blyke van liefde en belangstelling aanvaar ek nie souseer vir my persoon (ik gevoel my daartoe onwaardig) as wel vir my Kerk en Nasie.

My aangename ondervinding is, dat Nederland vir Suid Afrika nog lief het. Dit kan ook nie anders nie! Want nie alleen is ons geloofsgenote, maar ons is ook eie familie, nie waar?

As ek D. V. in Suid Afrika aankom, dan sal ek aan my Kerk en Nasie sê: „Komt, hoort toe, o gy allen, die God vrees, en ik sal vertellen, wat Hy aan myne ziel gedaan heeft”. Ek mog nie alleen veel geniet van die ryk begaafde Geref. lewe hier, maar die getroue liefde van die Hollander vir die Afrikaner sal ons harte in Suid Afrika, o so goed doen!

Mog die Here die Geref. Kerken in Nederland ryklik seën!

Liewe Vriende, van harte wens ik U alles ten beste. Met vriendelike dank, Geachte Red., vir die opname hiervan.

D. POSTMA, v.d.m., Burgersdorp, Kaapprov. S. A. Amsterdam, 27 Sept. 1927.

Wij behoeven Ds Postma niet meer aan onze lezers voor te stellen.

Wij deden dit reeds.

Ds Postma neme de verzekering mee naar zijn land, dat de oude liefde van onze land- en geloofsgenooten voor hun Zuid-Afrikaansche broeders door zijn komst weer is verwakkerd.

Zijn verblijf werd door onze Gereformeerden op hoogen prijs gesteld.

Mogen in de toekomst de betrekkingen zoo nauw worden, dat wij als Gereformeerden, als Calvinisten, elkander op geregelde tijden ontmoeten.

Als leden van het lichaam van Christus hebben wij elkander nodig.

Het zal zeker onze lezers dankbaar stemmen, wanneer wij hem mededeelen, dat Ds Postma, zoo de Heere wil, in ons blad Afrikaansche brieven zal schrijven.

HEPP.

Gereformeerde Studenten Beweging.

Volgens aan onze Redactie toegezonden officieel bericht, waaraan wij graag plaats inruimen, is op een vergadering van de Besturen der drie Geref. Studentencorpora, samengeroepen door den Senaat van het Studentencorpus aan de Vrije Universiteit N. D. D., de volgende motie met algemeene stemmen aangenomen:

Het Bestuur der Unie van Gereformeerde Studenten aan Rijksuniversiteiten en Hoogeschoolen in Nederland, S. S. R.

De Senaat van het Studentencorpus aan de Theologische School te Kampen, F. Q. I.

De Senaat van het Studentencorpus aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, onder den zinspreuk Nil Desperandum Deo Duce in vergadering bijeen te Amsterdam, den 27en September 1927.

overwegende dat vele beproefde vrienden der G. S. B. zich van haar afkeer, zoodat het b.v. haast onmogelijk wordt de gewenschte sprekers voor haar congres te krijgen;

dat in breede kringen het vertrouwen in haar ernstig geschokt is;

dat de G. S. B. in studentenkringen merkbaar aan waardeering inboet;

betreurende dat nuanceeringen van gezond Gereformeerd studentenleven in den laatsten tijd tot tegenstellingen zijn verscherpt;

van oordeel dat de samenwerking der drie corpora moet worden gehandhaafd,

dat derhalve thans het oogenblik is aangebroken zich op de „Basis van Samenwerking” opnieuw te bezinnen;

sprekende als hun meening uit dat het doel der G. S. B. (art. 1 B. v. S.) voornamelijk is:

a. het verdiepen van de kennis van en het inleven in de overgeleverde Gereformeerde levens- en wereldbeschouwing; de plaats der critiek zij bescheiden, aangezien aan die kennis nog zooveel ontbreekt, en — gezien de vlottende bevolking der studentenwereld, — steeds zal blijven ontbreken al moet met nadruk op den voorgrond gesteld, dat het nooit de bedoeling kan zijn, die overgeleverde beschouwing klakkeloos na te spreken;

b. het bevorderen van het contact tusschen leden der corpora onderling, daar deze niet zijn vereenigd aan één Calvinistische Universiteit, die alle faculteiten omvat;

verzoeken het Algemeen Bestuur der G. S. B. en de Redactie van Fraternitas hiernede rekening te houden; geven in overweging:

aan de Senaten der Corpora.

In het vervolg bij de benoeming van A. B.-leden ter dege rekening te houden met den heerschen geest in het corpus;

aan het A. B.,

aan oud-leden v. h. A. B. niet langer dan één jaar na hun aftreden het recht van toegang tot de A. B.-vergadering te verleenen;

voor het eerstvolgend congres een commissie van advies te benoemen, bestaande uit de heeren: Prof. Dr. F. W. Grosheide, Prof. Dr. A. Noordzij, Prof. Dr. J. Ridderbos.

Het Bestuur van S. S. R.: P. Bolt, G. M. Meppelink, A. M. Jol, Mev. J. G. Hörchner, C. Boekenkamp, J. Mulder, D. Kuiper Pzn.

De Senaat van F. Q. I.: E. Theunissen van der Born, P. H. Wolfert, R. Bakker, A. S. Timmer, A. J. v. Dijk.

De Senaat van N. D. D.: N. Okma, N. Streefkerk, H. W. Engelkes, J. Jonker, A. v. Leijenhof.

Tot zoover de officiële motie.

Mede op verzoek van de G. S. B. zelf treden we thans nog niet in een beoordeeling van de ter zake der G. S. B. en van haar laatste geschiedenis genomen beslissingen. Het lijkt ons daarom goed, ook nu niet op deze motie in te gaan. Slechts worde hier verzekerd, dat hier een gedachte wordt uitgesproken, die, objectief gezien, veel aantrekkelijker heeft. Verwezenlijking van het hier geopperde denkbeeld zou, materieel genomen, zooveel beloften kunnen hebben, dat wij gaarne onze blijdschap uitspreken over wat ons een wending ten goede schijnt te kunnen voorbereiden.

K. S.

LITERATUUR EN KUNST.

Margaretha Meyboom.

Nog is de tijdschriften-pers niet gereed gekomen met haar „In Memoriam” aan Herman Gorter, of opnieuw gaat door het land de doodsmare van een bekende figuur op literair terrein: 71 jaar oud is de vorige week te Rijswijk overleden Margaretha Meyboom, de talentvolle vertaalster van Skandinavische boeken.

Dichteres of romanschrijfster was Margaretha Meyboom niet. Wat ze aan eigen werk publiceerde lag voor het grootste deel niet op letterkundig gebied, en zelf heeft ze waarschijnlijk veel minder in literairen, dan in sociaal arbeid haar levens-taak gezien. Toch neemt ze in de moderne literatuur een belangrijke plaats in, omdat ze een taal-kunstenaar is geweest van bijzonder talent, die het moeilijke werk van vertalen op de hoogte van literaire productie wist te houden en bij de omzetting uit het oorspronkelijke het karakter der boeken ongeschonden wist te bewaren. En 't is vooral om die verdienste, dat we de aandacht onzer lezers op haar en haar arbeid vestigen en ook aan haar een „In Memoriam” wijden in deze rubriek van ons blad.

Margaretha Meyboom (geb. 29 Juli 1856) was de dochter van den predikant Dr L. S. P. Meyboom, die in 1855 te Amsterdam zijn intrede had gedaan in de Ned. Herv. Kerk. Aanvankelijk aanhanger van de Groninger richting, werd hij spoedig een der krachtigste pleitbezorgers van het modernisme, dat in het midden der vorige eeuw begon te groeien. Een typische figuur alzoo uit dien overgangstijd, in wiens werk en leven zich de onzekerheid, die toen op theologisch terrein heerschte, weerspiegelt; die zijn boek over „Het Leven van Jezus” niet kon voltooien, omdat hij, sinds hij het begon, van inzicht was veranderd, en studiën publiceert over heidensche godsdiensten, wijl hij de kennis omtrent religie niet tot die van het Christendom alleen beperkt wenschte te zien. Maar een man van nobele hoedanigheden, die op zijn gemeente, en vooral op zijn gezin veel invloed had.

Bezig met de voorbereidende studie over den godsdienst der oude Noren, vertelde de vader 's avonds in zijn gezin, allerlei Noorsche verhalen aan zijn kinderen, en die uiteraard fantastische en speciaal-gekleurde vertellingen deden in Mar-

garetha, toen 15 jaar ongeveer, de belangstelling ontwakken voor Skandinavische boeken. Met behulp van een Deensche grammatica, die ze in haar vaders bibliotheek vond — aldus vertelde ze in een interview aan den journalist Cannegieter — leerde ze zichzelf Deensch en op dezelfde manier wist ze zich ook de elementaire kennis van het Zweedsch te verwerven.

Niet lang duurde het, of ze begon met vertalen, eerst een schets, die als feuilleton in een der bladen werd opgenomen, straks een boek. En gaand weg grooid haar belangstelling in de Skandinavische talen tot een liefde, die ze al haar krachten wijden wilde. Ze reisde naar Kopenhagen en nam daar lessen van erkende geleerden, zoo, dat ze ten slotte de Skandinavische talen volkomen machtig was en de bevoegdheid verkreeg van beëdigd translatrice.

Haar veelzijdigheid, gevormd in een ontwikkelend gezinsmilieu, en scherpe opmerkingsgave, vooral ook haar langdurig verblijf in Denemarken en Zweden, deden haar meer van de Skandinavische landen kennen, dan de talen alleen. Ze leerde het volkskarakter kennen en die eigenaardige sfeer, die ook aan de Skandinavische letterkunde dat onmiddellijk te herkennen en toch moeilijk nader te definiëren type geeft. Daardoor was ze in staat Skandinavische boeken in hun eigenlijke waarde te zien, juist als ze in hun mentaliteit veraf stonden van den nederlandschen geest en kon ze „ontdekkingen” doen.

De voornaamste van die „ontdekkingen” is geweest Selma Lagerlöf's boek „Gösta Berling”. Ze maakte er kennis mee in een Skandinavisch leesgezelschap, dat ze met eenige vrienden had opgericht, en verstond vrijwel onmiddellijk de bijzondere waarde van den roman, juist om zijn specifiek Zweedsch karakter. Aanstands besloot ze, het boek te vertalen. Maar toen die moeilijke arbeid gereed was, kon ze geen uitgever vinden. Men begreep den roman niet en vond die „raar”. Eerst na veel moeite slaagde zij er in den uitgever Becht voor de onderneming te interesseren. En toen het boek door dezen in druk gegeven was, bleek duidelijk, dat Margaretha Meyboom inderdaad een ontdekking had gedaan. Het wonder Gorta-Berling-verhaal, met zijn kavaliers, zijn Ekeby-stichting, zijn Ebba Dohna, Anna Stjärnhök, Liliencron-figuren veroverde weldra de harten der Nederlandsche lezers, en Marg. Meyboom's voortreffelijke, meesterlijk in den toon gehouden vertaling, werd welhaast een boek, dat met scheppingen der eigen letterkunde op één lijn werd gesteld. Er werd over gesproken, over geschreven, veel en breed, over gedacht en, wat den eerst-gevraagd uitgever het vreemde en bezwarende had gescheenen, het volkomen eigen cachet van 't boek, werd er juist de bekering van.

Voortaan was het succes van vertalingen der Lagerlöf-boeken verzekerd. Becht kocht het vertaalrecht voor Nederland en droeg de overzetting van telkens nieuwe boeken aan Margaretha Meyboom op. Zoo vertaalde zij de beroemde Christuslegenden, Ingrid, Jeruzalem, Het huis van Liljeorona, de Koninginnen van Kungahalla, e.a. en vond telkens weer dankbare lezers.

Haar naam als vertaalster, men kan gerust zeggen, als kunstenaar was gevestigd. Ze werd de erkende autoriteit op het terrein der Skandinavische letteren, ook door vertalingen uit het werk van Björnson, Ibsen, Jonas Lie en door studiën over de artistieke betekenis daarvan; ze introduceerde hier te lande schrijvers als Bang, Garborg, Larsen, Egge en werkte mede aan verschillende tijdschriften en periodieken.

Zoo nam ze een goede plaats in in de groeiende letterkundige beweging hier te lande, niet het minst omdat vertalen voor haar geen métier, maar arbeid der liefde was en bleef.

Ook op ander gebied heeft Marg. Meyboom zich bewogen en is ze zeer verdienstelijk werkzaam geweest. Jarenlang was ze een voortaanstaande figuur in de Nederlandsche Vrouwenbeweging en in haar arbeid op sociaal terrein is zij, naar de „Groene Amsterdammer” bij gelegenheid van haar 70en verjaardag schreef „in materiëlen, zedelijken of geestelijken nood velen een tactvolle wel-doenster geweest”. Voor alles streefde zij naar samenwerking en in onverstoortbaar idealisme bracht zij in dezen belangrijke dingen tot stand: een „Coöperatieve Vrouwenbond”, een „Broederschap-federatie”, die ten doel had „geestelijke stroomingen van dezen tijd, die ieder op eigen manier hulpvaardig, verbroedering trachten te bevorderen, met elkaar in contact te brengen”.

Haar meest sprekend werk in dit opzicht is geweest de stichting der kolonie Westerbro te Rijswijk, genoemd met een Deenschen naam en ingericht naar Deensch model, een gemeenschap, „waarin elk naar zijn eigen hoedanigheden en mogelijkheden zijn werk doet voor de groote maatschappij daarbuiten, maar van de vruchten van zijn arbeid slechts zooveel voor zichzelf reserveert, als hij voor zijn persoonlijke behoeften meent nodig te hebben”, zooals zij zelf aan Cannegieter uiteenzette. De grondgedachte van de kolonie is het Gooi werd hier toegepast, „maar met de bezadigdheid en nuchterheid van een degelijke Hollandsche huisvrouw”.